

sino aprender los términos en inglés con los que se nombra cada maniobra y cada elemento de este deporte.» (*Diccionario del Snowboarder*, 1998); o com aquest altre, extret d'un dels millors manuals sobre esports d'hivern en francès: «Dans le "free style" ou "figures libres", les systemes d'équilibre est encore différent et impose de nouvelles actions. Un nouveau problème se pose à cette population par l'utilisation d'une terminologie bien spécifique qui s'exprime généralement en anglais. Nous établirons donc un lexique en fin d'exposé» (*Mémento de l'enseignement du ski français*, 1994: 146).

5. Vegeu només aquesta mostra, entre moltes de possibles, extreta d'una revista especialitzada: «Si te gusta el freeriding, necesitarás una tabla larga y con mayor rocker (nose más elevado), además de un shape adecuado al tipo de terreno que frecuentes: una línea de cotas marcada que te permita hacer curvas a gusto, o más recta para volar en el pipe; tablas rígidas en el tail para snowboarders de montaña agresivos o más flexibles para nieves compactas o pipes helados.» (*Sólo snowboard*, núm. 1, desembre 98).
6. «Eh bien, il y va du snowboard comme de la mécanique des fluides, les non-initiés n'y comprennent rien. Sans tomber dans le cliché "sitcom" du genre "Ouah trop cool le ride avec ma board, t'as vu mon cab 720, le switch c'est pire cool", les snowboarders font usage de mots spécifiques, adaptés à la pratique du surf des neiges.» (*Mondial du snowboard*. <http://mondialdusnowboard.com/jargon.html>).
7. Segons PAYRATÓ (1990:170), el que diferencia un argot d'un tecnoclecte seria, *a*) el caràcter socialment marginal dels usuaris; *b*) la finalitat volgudament críptica o secreta de l'ús lingüístic; *c*) la voluntat expressiva i estilística, i *d*) la vinculació amb lligams més forts que els tecnoclectes als grups de parlants que l'utilitzen.
8. Vegeu CABRÉ (1998:296).
9. <http://www.termcat.es/neoloteca>
10. Amb un conjunt de termes d'esports aprovats pel Consell Supervisor (Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, núm. 2912, de 17 de juny).
11. Adoptant, doncs, una política d'intervenció supeditada a la situació que presentava la llengua catalana dins d'aquest àmbit. En el cas del francès, el lèxic ha estat profusament treballat per l'Office de la Langue Française, que ha optat per fer una proposta per a cadascun dels anglicismes. Amb algun cas gairebé radical, com el de proposar per al manlleu *goofy* que hem comentat el sintagma descriptiu *surfiste pied droit avant*, i per a *regular*, *surfiste pied gauche devant* (vegeu el *Lexique élémentaire du surf des neiges* (1997) o bé *Le Grand dictionnaire terminologique*: 1998). En castellà, en canvi, de moment no s'hi ha intervingut i el nom de l'esport no apareix encara al diccionari vigent de la Real Academia Española. Sí que es documenta *snowboard*, sense proposta ni adaptació de cap mena, a *Clave: diccionario de uso del español actual*, 1997.

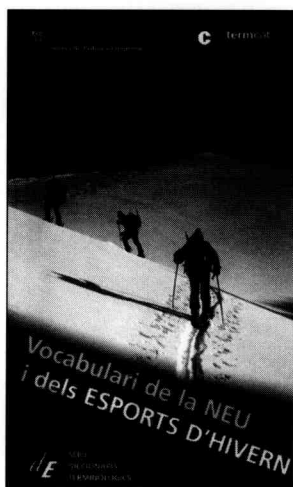
Assessorament i Terminologia

Govern d'Andorra. Servei de Política Lingüística; TERMCAT, Centre de Terminologia. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1999. (Diccionaris de l'Enciclopèdia. Sèrie Diccionaris Terminològics)

Autor

Conrad Blanch
Estació d'esquí Soldeu-El Tarter

'Vocabulari de la neu i dels esports d'hivern'

El projecte d'elaborar un vocabulari de la neu va sorgir originàriament de l'interès del Govern

d'Andorra de disposar d'una eina de treball multilingüe que, d'una banda, sistematitzés la terminologia catalana de la neu i els esports d'hivern i, de l'altra, inclogués els equivalents corresponents en tres llengües: castellà, francès i anglès.

En el context del marc de col·laboració cultural entre el Govern d'Andorra i la Generalitat de Catalunya, la responsabilitat d'elaboració d'aquesta obra va ser encomanada al TERMCAT, amb la col·laboració del Servei de Política Lingüística d'Andorra.

Tenint en compte la llarga tradició dels esports practicats a la neu a un costat i a l'altre del Piri-

neu, i el notable pes específic actual del sector de la neu en el desenvolupament de l'economia de les zones de muntanya, aquesta iniciativa de recollir i sistematitzar en llengua catalana la terminologia de la neu omple un buit que era necessari cobrir tant des del punt de vista dels practicants com dels àmbits professionals afectats. És, per tant, un pas important en el camí de normalització i actualització d'una llengua; camí difícil avui dia per la rapidesa amb què neixen nous conceptes i noves situacions que, òbviament, exigeixen nous termes i noves maneres de dir.

Contingut

El *Vocabulari de la neu i dels esports d'hivern* conté 2.264 termes catalans amb equivalències en castellà, francès i anglès, classificats segons l'àrea o subàrea temàtica a què pertanyen.

Tal com mostra l'arbre de camp, s'hi inclouen set grans blocs temàtics relacionats amb la neu: la terminologia estrictament nival i meteorològica, els conceptes bàsics referents al relleu, la terminologia dels principals esports practicats a la neu, la medicina esportiva, els salvaments hivernals d'alta muntanya i, finalment, els conceptes principals d'infraestructura viària i turística.

Pel que fa als esports d'hivern, s'hi han incorporat tant les disciplines que es practiquen amb esquís com d'altres, per exemple, el surf de neu i les raquetes de neu, de notable acceptació darrerament. El vocabulari no inclou els termes específics d'activitats relacionades amb la muntanya que no són estrictament nivals, com ara l'escalada esportiva. En el mateix sentit, no s'hi ha desenvolupat la terminologia dels esports practicats sobre el gel, com són el patinatge o l'escalada sobre gel.

L'usuari pot consultar els termes a partir de la forma catalana, per ordre alfabètic, o bé a partir de l'índex temàtic, on s'agrupen els termes sectorialment. La inclusió d'índexs en totes les llengües permet accedir als articles des de la forma castellana, francesa o anglesa, fet que representa una important aportació. A cada article s'indica també l'àrea temàtica a què pertany el terme (per exemple, «esquí alpí», «tele-marc»).

Per tal de sistematitzar el lèxic esportiu i la resta de blocs temà-

tics, els autors han consultat tot tipus de fonts: reglaments, normatives, manuals de referència o revistes especialitzades, en les quatre llengües de treball. També s'ha fet un seguiment de programes de televisió especialitzats, de les pàgines d'esports de la premsa diària i de la valuosa font d'informació que representa actualment la xarxa Internet. Pel que fa a les fonts orals, s'ha de destacar la participació en totes les fases del treball d'un bon nombre d'especialistes, els quals han proporcionat un suport indispensable al rigor de les propostes i al contingut global de l'obra.

Normalització de la terminologia

La influència de l'anglès també s'ha fet notar en l'àmbit dels esports de neu, principalment en la llengua oral, on s'ha anat introduint un nombre considerable d'anglicismes per denominar tècniques, materials i disciplines.

Per al tractament dels anglicismes i dels termes procedents d'altres llengües, el criteri que s'ha seguit és donar una proposta catalana per a cada manlleu, llevat —és clar— dels que s'han considerat més arrelats, els quals han estat simplement adoptats (i adaptats ortogràficament si convenia). En l'important esforç de normalització terminològica dut a terme al llarg del treball, destaquen els gairebé 200 termes sancionats pel Consell Supervisor del TERMCAT.

Una eina de treball

La publicació d'aquesta obra és un encert en el sentit que —com he esmentat abans— cobreix un

buit important en un sector de pràctica esportiva cada cop més extens i d'un notable impacte econòmic i mediàtic.

A més, si tenim en compte que actualment l'àmbit de la neu aplega interessos i motivacions de molt diversa procedència (practicants, gestors, marques comercials, equipaments, etc.), cal valorar molt positivament que es reculli en una obra tota aquesta pluralitat i diversitat. El resultat és prou eloqüent en el sentit que l'obra integra de forma equilibrada la tradició i la normativa que ha de mantenir una llengua, per un costat i, per l'altre, la capacitat d'adaptació a una terminologia provinent d'altres llengües, especialment l'anglès. Per tant, es pot considerar que amb aquest vocabulari disposem d'una bona eina de treball que ens permet utilitzar la llengua catalana amb correcció i precisió en qualsevol àmbit del sector de la neu. Aquest vocabulari, però, per continuar sent l'eina útil que volen que sigui els seus autors, haurà d'estar obert a tots els canvis que ben segur s'aniran produint, atès el propi dinamisme del sector i el progrés continu que experimenta la llengua.

